

(א) לקמן ע"פ: ט"ז: (ב) לקמן ע"פ: ט"ז: (ג) [לעיל מד: ושי"ג], (ד) [ע"י חוקי סנהדרין] (ה) [ע"פ ד"ה צבור ומספות זכאים ע: ד"ה אפי"ה] (ו) [קדושין מו: ט] (ז) [ל"ב כשמתיקם]

תורה אור השלם

1. ואם שור נבגד הוא מתמלל שלשם והיורד בבגדיו ולא יקשרו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בעליו יוקרט: שמות כא כט

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה השתא וכו' לפי דמיו דרבה ושור:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה מבור כו'. דמחיים לא תסתר ע"י זכאים ע"פ ע"ה מורה"א אפילו:

רבינו חננאל

אמר רבינו לא דכילי עלמא אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך [הדרן ע"ך שור שנגח ד' ה"ח]

שור שנגח ד' וה' פרק רביעי בבא קמא

מה.

עין משפט
נר מצוה

ע"א א מ"י פ"ג מהל' גולה ואברהם הלכה ד סמג ע"פ ע"ג טו"ע מ"ז ס"י ש"ק סעיף א': ע"ב ב מ"י פ"ה מהל' חוקי ממון הלכה י סמג ע"פ סו: ע"ג ג ד מ"י ע"ג ט"ז הלכה ד סמג ע"ג טו"ע מ"מ ס"י ע"ג סעיף ט: מ

מבור. פי' צקונטרס לרדיא ומשנגמר דינו אינו מכור לאסור זהנאה ואפילו ר"ת דמפרש ^א דמחיים לא מיתסר מ"מ הרי אסור להשהותו לענות דינו וצמדהורה אחת פרש"י מכרו מכור לחמור ליה מוכר היה לך לשוחטו כיון שידעת שהרג ואת הוא לאפקדת אנפשא ולא הוי מקח טעות וא"ת

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אפי"א כשנגמר דינו דקמני אינו מכור מסתמא יודע שנגח ושנגמר דינו דומיא דרישא שידע שהרג וא"כ ליהוי מעות מתנה כמו במקדש אמותו"ו וי"ל שאין הכל בקרקע בנין שור הנסקל וצבור שיכול להשהותו לעשות צו מלאכתו או אפילו לשחטו סבור דש"י: **דאם** כו' ל"פ"ה"ג בהמין בפסח. פי"ה ואנן ק"ל בהגות [ע"פ] [לקמן דף ט"ז:] דלרבנן אומר הרי שלך לפניך דקמני צברייתא גול דכולי עלמא "אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דאמר רבה דכולי עלמא "אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דא"כ נפלוג לענין המין בפסח אלא הכא בגומרינן דינו של שור שלא בפניו קמפלגני דרבנן סברי אין גומרינן דינו של שור אלא בפניו דאמר ליה אי אהדרתיה ניהלי הוה מערקנא ליה לאגמא השתא אתפשתייה לתוראי בידא דלא יכילנא לאשתעווי דינא בהדיה ור' יעקב סבר גומרינן דינו של שור שלא בפניו דאמר ליה סוף סוף מוגמר הוה גמרי ליה לדינא מאי טעמא דרבנן 'השור יסקל וגם בעליו יומת' כ' כמיתת הבעלים כך מיתת השור מה בעלים בפניהם אף שור בפניו ור' יעקב בשלמא בעלים בני טענה נינהו אלא שור בר טענתא הוא: ימסרו לשומר חנם ולשוואל כו': תנו רבנן ארבעה נכנסו תחת הבעלים ואלו הן שומר חנם והשוואל נושא שכר והשוכר הרגו תמין נהרגין ופטורין מן הכופר מועדין נהרגין ומשלמין את הכופר וחייבין להחזיר דמי שור לבעליו חוץ משומר חנם אמרי היכי דמי אי דנטריה אפילו כולהו נמי ליפטרו ואי דלא נטריה אפילו שומר חנם ניהייב אמרי הכא במאי עסקינן ידנטריה שמירה פחותה ולא נטריה שמירה מעולה שומר חנם כלתה לו שמירתו הנך לא כלתה שמירתן אמרי כמאן אי כרבי מאיר דאמר

השתחוק בשמירתו ודי בכך ולא פשיעה היא הלכך לגבי בעלים פטור מדמי שור דהא סגי ליה בשמירה פחותה וצני כפרה: והני לא כלפס שמירתן. שחייבין היו להשתחוק בשמירתו שיהא שמור לבעליו ופשיעה היא מדי אהרניה ואצדיה: **כמאן** אי כר"מ. דאמר צמתינתין [ע"פ] מועד לא סגי ליה בשמירה פחותה ומשום הכי נמי קמני משלמין דמי:

דאמר

אוחו מאליהן ולא הפסידו בעלים בהתפסותו כלום ונראה לר"י דנתפסוהו מאליהן נמי חייב דמה שנופל ליד צ"ד חשוב היקף ניכר וכיון דעל ידי פשיעה נפל ליד צ"ד חייב ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו צמנן ועבר עליו הפסח שהוא היקף שאינו ניכר הלכך יכול לומר שם הרי שלך לפניך ור' יעקב לא חשיב היקף ניכר מה שנופל ליד צ"ד וגמרו את דינו כיון שאפילו לא בא לידם היו גומרינן את דינו ונמנא שאינו מפקד ע"י שצא לידם אלא כאילו גמרו דינו שלא בפניו חשיב לפי שגם אז היה נאסר והוי היקף שאין ניכר ולכך יכול לומר לו הרי שלך לפניך כמו צמנן ועבר עליו הפסח ואי אהדרתיה לאו נתינת טעם הוא שהיה יכול להצילו ע"י כך שאין תלוי צוה כמו שפ"ה אלא כלומר לא היו גומרינן דינו שלא בפניו ועכשיו גרמת שנתפס צידם וגומרינן דינו ע"י מה שנופל צידם וכיון שנפסד ע"י מה שנופל צידם חשיב היקף ניכר ולא תוכל לומר הרי שלך לפניך וכן משמע בהניחוקין [גיטין דף ט"ז:] דבהיקף ניכר אין יכול לומר הרי שלך לפניך דפריך ממתני' דגול מטבע ונפסק כו' ואי אמרת היקף שאין ניכר שמה היקף פי' משום דחשיב כאילו ניכר אמאי אומר ליה הרי שלך לפניך גול הוא וממנא מעליא צני לשלמי כי אין זה ממון שגול כיון שחשוב כאילו היקף ניכר צו שאין לך שנינו גדול מזה אילו היה ניכר ושור תס דמויק ברשות שומר אפילו קודם גמר דין אם יחזירו שומר לבעלים לא יפטור בכך כיון דמויק ע"י פשיעה שומר ונפל ברשות יזק להחליט לו מיד לר"ע להשתעבד צו ולרבי ישמעאל לגבות מגופו והוה ליה היקף ניכר שהוא מופסד שנופל ברשות אחרים ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו שיכול לומר צבור שהרג אפילו לאחר גמר דין לר' יעקב ולרבנן קודם גמר דין וצמנן לכ"ע: **אלא** שור בר טענה הוא. ואפילו דרשינן צעלמא כמיתת בעלים כך מיתת השור להך מילתא אין סברא לזרושו: **ח"ן** משומר חנם. הוא הדין דהוה מצי למימר כולן פטורין בשמירה מעולה חוץ משואל דחייב צאונסים: **אפי"ן** בידהו נמי ל"פ"ה"ג ושאול גופיה נהי דחייב לשלם דמי שור לבעלים מ"מ כופר אין משלם:

מכור הקדישו מוקדש שחטו בשרו מותר החזירו שומר לבית בעליו מוחזר משנגמר דינו מכור אינו מכור הקדישו אינו מוקדש שחטו בשרו אסור החזירו שומר לבית בעליו אינו מוחזר ^בר' יעקב אומר אף משנגמר דינו החזירו שומר לבעליו מוחזר לימא בהא קמפלגני דרבנן סברי אין אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך ורבי יעקב סבר אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דאמר רבה דכולי עלמא "אומרינן באיסורי הנאה הרי שלך לפניך דא"כ נפלוג לענין המין בפסח אלא הכא בגומרינן דינו של שור שלא בפניו קמפלגני דרבנן סברי אין גומרינן דינו של שור אלא בפניו דאמר ליה אי אהדרתיה ניהלי הוה מערקנא ליה לאגמא השתא אתפשתייה לתוראי בידא דלא יכילנא לאשתעווי דינא בהדיה ור' יעקב סבר גומרינן דינו של שור שלא בפניו דאמר ליה סוף סוף מוגמר הוה גמרי ליה לדינא מאי טעמא דרבנן 'השור יסקל וגם בעליו יומת' כ' כמיתת הבעלים כך מיתת השור מה בעלים בפניהם אף שור בפניו ור' יעקב בשלמא בעלים בני טענה נינהו אלא שור בר טענתא הוא: ימסרו לשומר חנם ולשוואל כו': תנו רבנן ארבעה נכנסו תחת הבעלים ואלו הן שומר חנם והשוואל נושא שכר והשוכר הרגו תמין נהרגין ופטורין מן הכופר מועדין נהרגין ומשלמין את הכופר וחייבין להחזיר דמי שור לבעליו חוץ משומר חנם אמרי היכי דמי אי דנטריה אפילו כולהו נמי ליפטרו ואי דלא נטריה אפילו שומר חנם ניהייב אמרי הכא במאי עסקינן ידנטריה שמירה פחותה ולא נטריה שמירה מעולה שומר חנם כלתה לו שמירתו הנך לא כלתה שמירתן אמרי כמאן אי כרבי מאיר דאמר

השתא אתפסתייה לתוראי. פי' הקונטרס אתפסתייה צידים שמסרו לצ"ד לדנוו צסקילה ולכך אין יכול לומר לו הרי שלך לפניך לפי שהתפסו צידים והשתא לפי זה נוכל להעמיד כל הצבא דמתני' בהגזול קמא [לקמן דף ט"ז:] כרבנן דרבי יעקב לפי דמיו (א) דרבא ושור היואל לסקל דקמני צמתינן דהתם דא"ל הרי שלך לפניך כגון שפסוקו צ"ד מאליהן ומיהו רש"י ע"י שם שאין מעמיד כרבנן רק רישא אצל הסיפא דשור היואל לסקל דמתנימין לא אחיא כרבנן אלא כר' יעקב דוקא וזה פי' משום שרואה להעמיד שור

היואל לסקל דמתנימין צתפסוהו צידים ליד צ"ד דומיא דברייתא דהיינו בהתפסו צידים וקשה לפירושו דאם זה היואל לא הוי היקף ניכר אפילו אתפסיה צידים לא יתחייב ואם הוא ניכר אפילו תפסו צ"ד מאליהן למה יפטור וכי לא היה לו לשומר שלא יצא לידיו כך ועוד דאם הוא פטור כשתופסים אותו מאליהן ^א כשתופסים אותו צידים נמי פטור דסוף סוף אפילו לא היה מתפסו צידים היו תופסים אותו מאליהן ולא הפסידו בעלים בהתפסותו כלום ונראה לר"י דנתפסוהו מאליהן נמי חייב דמה שנופל ליד צ"ד חשוב היקף ניכר וכיון דעל ידי פשיעה נפל ליד צ"ד חייב ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו צמנן ועבר עליו הפסח שהוא היקף שאינו ניכר הלכך יכול לומר שם הרי שלך לפניך ור' יעקב לא חשיב היקף ניכר מה שנופל ליד צ"ד וגמרו את דינו כיון שאפילו לא בא לידם היו גומרינן את דינו ונמנא שאינו מפקד ע"י שצא לידם אלא כאילו גמרו דינו שלא בפניו חשיב לפי שגם אז היה נאסר והוי היקף שאין ניכר ולכך יכול לומר לו הרי שלך לפניך כמו צמנן ועבר עליו הפסח ואי אהדרתיה לאו נתינת טעם הוא שהיה יכול להצילו ע"י כך שאין תלוי צוה כמו שפ"ה אלא כלומר לא היו גומרינן דינו שלא בפניו ועכשיו גרמת שנתפס צידם וגומרינן דינו ע"י מה שנופל צידם וכיון שנפסד ע"י מה שנופל צידם חשיב היקף ניכר ולא תוכל לומר הרי שלך לפניך וכן משמע בהניחוקין [גיטין דף ט"ז:] דבהיקף ניכר אין יכול לומר הרי שלך לפניך דפריך ממתני' דגול מטבע ונפסק כו' ואי אמרת היקף שאין ניכר שמה היקף פי' משום דחשיב כאילו ניכר אמאי אומר ליה הרי שלך לפניך גול הוא וממנא מעליא צני לשלמי כי אין זה ממון שגול כיון שחשוב כאילו היקף ניכר צו שאין לך שנינו גדול מזה אילו היה ניכר ושור תס דמויק ברשות שומר אפילו קודם גמר דין אם יחזירו שומר לבעלים לא יפטור בכך כיון דמויק ע"י פשיעה שומר ונפל ברשות יזק להחליט לו מיד לר"ע להשתעבד צו ולרבי ישמעאל לגבות מגופו והוה ליה היקף ניכר שהוא מופסד שנופל ברשות אחרים ולא יכול לומר הרי שלך לפניך כמו שיכול לומר צבור שהרג אפילו לאחר גמר דין לר' יעקב ולרבנן קודם גמר דין וצמנן לכ"ע: **אלא** שור בר טענה הוא. ואפילו דרשינן צעלמא כמיתת בעלים כך מיתת השור להך מילתא אין סברא לזרושו: **ח"ן** משומר חנם. הוא הדין דהוה מצי למימר כולן פטורין בשמירה מעולה חוץ משואל דחייב צאונסים: **אפי"ן** בידהו נמי ל"פ"ה"ג ושאול גופיה נהי דחייב לשלם דמי שור לבעלים מ"מ כופר אין משלם: